

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نبض

- زمانیکه بطن چپ منقبض می شود حجمی از خون وارد شریان های اصلی می شود .
- حرکت این موج را زمانیکه یک شریان محیطی از روی استخوان یا عضله می گذرد و یا در نوک قلب می توان حس کرد و به مدت یک دقیقه شمرد که به آن نبض گویند.

برون ده قلبی (CO):

- حجم خون پمپ شده توسط قلب در یک دقیقه
- مولفه های تعیین کننده:
  - الف-حجم ضربه ای
  - ب- تعداد ضربان قلب

بررسی توانایی قلب برای ایجاد برون ده کافی

الف-لمس: نبض های محیطی

ب-سمع: صدا های قلبی با گوشی

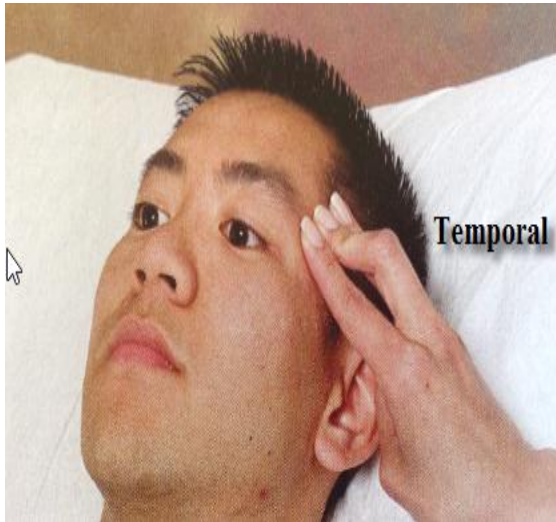
محل های لمس نبض

- Temporal
- Carotid
- Epical
- Brachial
- Radial
- Ulnar
- Femoral
- Popliteal
- Posterior tibial
- Dorsal pedis

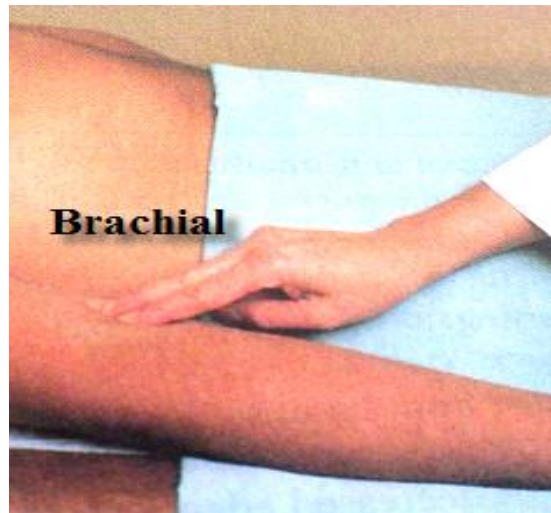

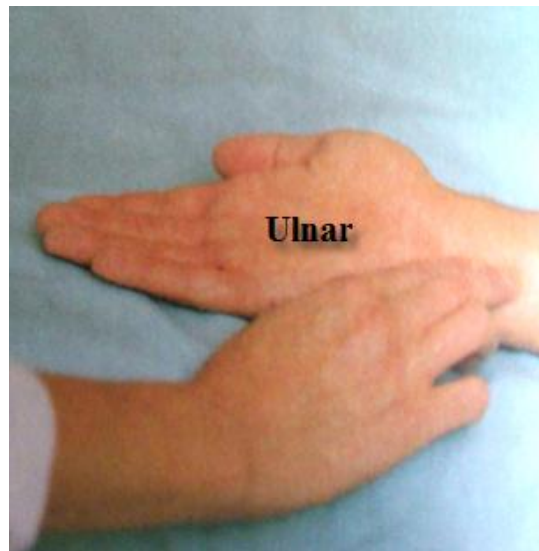
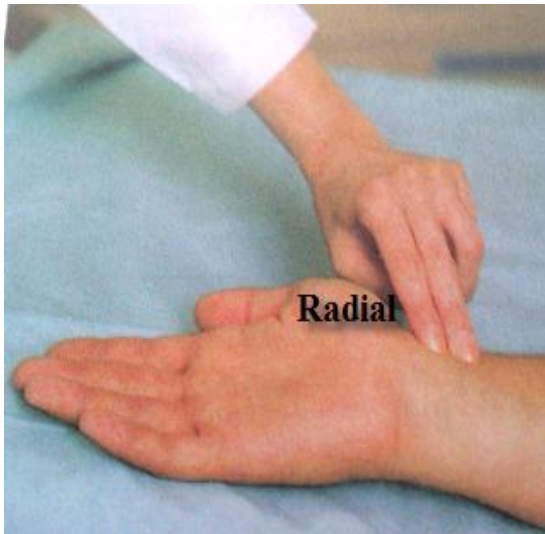
محل های لمس نبض

محل های لمس نبض

محل های لمس نبض

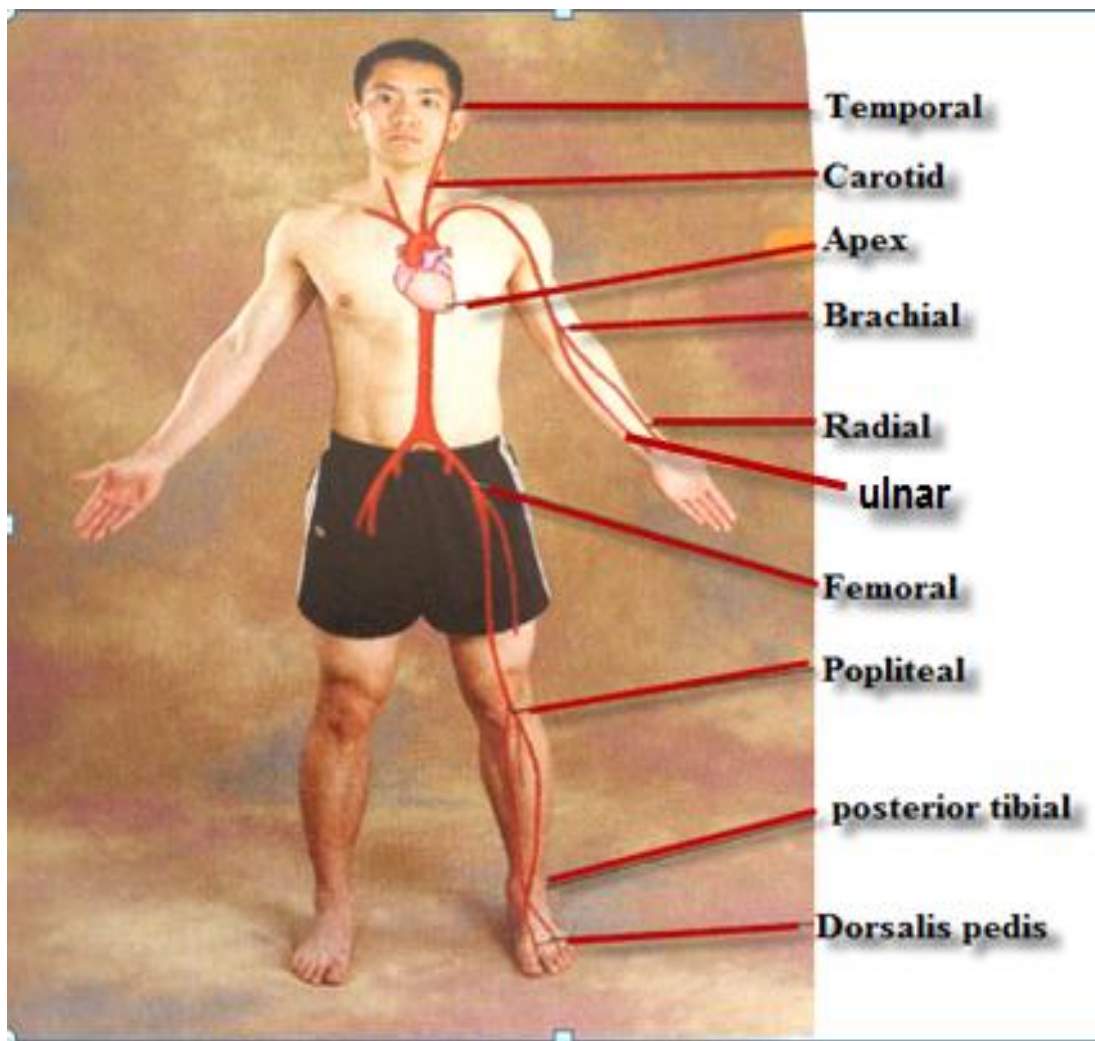
محل های لمس نبض

محل های لمس نبض

محل‌های متداول مورد استفاده برای بررسی نبض

بررسی نبض

رادیال و کاروتید و اپکس :

رایج ترین قسمتهای بررسی نبض می باشند.

وقتی برون ده قلبی ناکافی و نبض های

محیطی ضعیف است ، بررسی نبض کاروتید

بهترین محل برای بررسی سریع نبض است.

بررسی نبض کاروتید

وقتی برون ده قلبی ناکافی و نبض های

محیطی ضعیف است ، بررسی نبض کاروتید

بهترین محل برای بررسی سریع نبض است.

بررسی نبض اپیکال

۱- اگر نبض رادیال غیر طبیعی یا نامنظم و یا به سختی لمس شود.

۲- اگر نیاز به دقت بیشتری جهت بررسی نبض داشته باشیم.

۳- در نوزادان

بهترین محل بررسی نبض در نوزادان

نبض براکیال و اپکس

چون سایر نبض های محیطی عمقی بوده و به سختی
لمس می شوند.

زمان بررسی سایر نبض ها

۱- معاینه کامل جسمی

۲- جراحیهای صدمه زننده به قسمتی از جریان خون

۳- تظاهرات بالینی اختلال در جریان خون محیطی

ارزیابی نبض اپیکال از طریق سمع

Assessing the Apical Pulse by Auscultation

ارزیابی تعداد ضربان نوک قلب با گوشی

1-earpiece

2-binaurals

3-tubing

4-bell

5-diaphragm

chest piece

در نوزادان و کودکان کمتر از ۳ سال، گوشی پزشکی برای شنیدن ضربان قلب (نبض اپیکال) به کار می رود و به لمس نبض، ارجحیت دارد.

نبض اپیکال بر روی نوک قلب، جایی که قلب می‌زند، قابل شنیدن است.

صداهاى قلبی که در اثر بسته شدن دریچه‌های قلبی ایجاد می‌شوند به "LUB-DUB" توصیف می‌شوند.

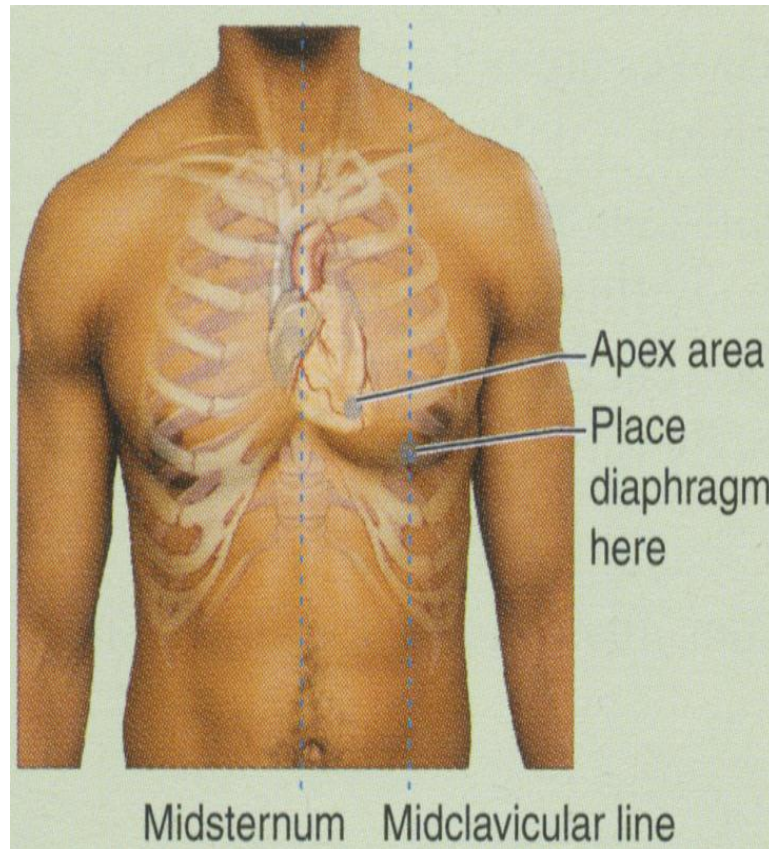

■ نبض اپیکال نتیجه بسته شدن دریچه‌های سه لتی و
میترال (LUB) و دریچه‌های آئورت و ریوی (DUB)
می‌باشد.

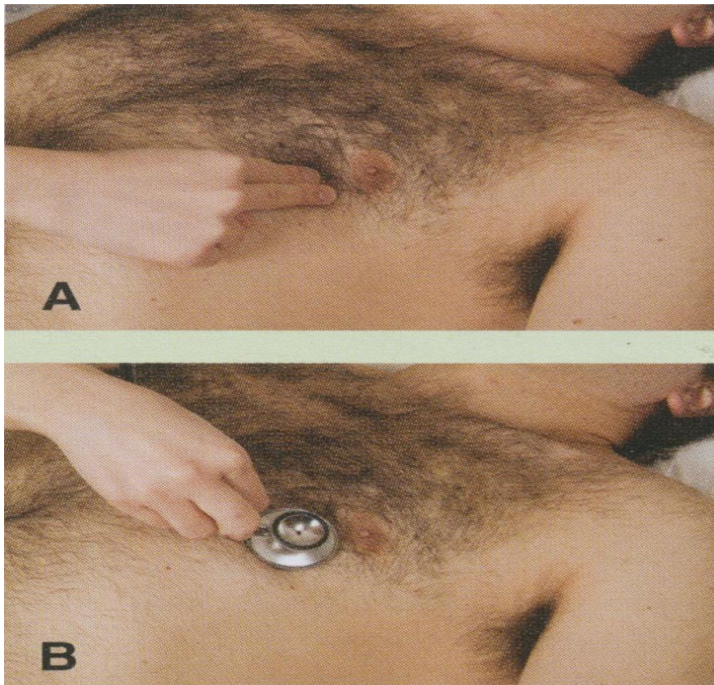
ترکیب هر دو صدا به عنوان یک ضربان در نظر گرفته
می‌شود.

محل نبض اپیکال: ناحیه ی "Apex"

نبض اپیکال معمولاً در
(A) فضای بین دنده ای پنجم
(B) دقیقاً در داخل خط میانی استخوان ترقوه

- نبض اپیکال در هنگام دادن داروهای که باعث بروز تغییر در تعداد و ریتم قلب می شوند مورد بررسی قرار می گیرد.
- علاوه بر آن، در شرایطی نظیر بی نظمی، ضعیف بودن و سرعت زیاد نبض که ارزیابی نبض محیطی مشکل باشد، نبض اپیکال مورد ارزیابی قرار می گیرد.

■ در بالغین ضربان اپیکال را برای مدت ۱ دقیقه کامل و از طریق قرار دادن گوشی بر روی نوک قلب اندازه می گیرند.

■ اندازه گیری نبض اپیکال همچنین به عنوان روش ترجیحی در ارزیابی نبض در نوزادان و کودکان کمتر از ۲ سال مورد استفاده قرار می گیرد.

مشخصه های نبض

اطلاعاتی در زمینه **کارایی قلب** به عنوان یک پمپ و **کفایت جریان خون محیطی** بدست می دهند.

کنترل نبض، میزان (تعداد ضربان در هر دقیقه)، ریتم (الگو یا نظم ضربان ها) و حجم (مقدار خون پمپ شده در هر ضربان) را نشان می دهد.

تعداد-ریتم-قدرت-کیفیت

نکته

۱- قبل از اقدام به بررسی نبض ، پرستار باید از تعداد ضربان پایه مددجو مطلع باشد.

تعداد نبض

تعداد نبض

۱۲۰-۱۶۰	نوزادان
۹۰-۱۴۰	نوپایان
۸۰-۱۱۰	پیش دبستانی
۷۵-۱۰۰	سن مدرسه
۶۰-۹۰	نوجوانان
۶۰-۱۰۰	بزرگسالان

نکته

تعداد نبض

۲-پرستار باید در رابطه با عوامل موثر بر تعداد نبض اطلاعات کافی داشته باشد.

تعداد نبض

عامل	افزایش تعداد نبض	کاهش تعداد نبض
ورزش	کوتاه مدت	طولانی مدت در استراحت
درجه حرارت	هیپر ترمی	هیپوترمی
عواطف	تحریک سمپاتیک	تحریک پاراسمپاتیک
دارو	کرونوتروپیک +	کرونوتروپیک -
خونریزی	تحریک سمپاتیک	-
تغییر وضعیت	ایستاده یا نشسته	خوابیده

تاکیکاردی

- تاکیکاردی زمانی است که تعداد ضربانات قلب به ۱۰۰ تا ۱۸۰ ضربه در دقیقه برسد.
- تاکیکاردی موجب کاهش زمان پر شدن قلب می شود.

برادیکاردی

- میزان نبض کمتر از ۶۰ ضربه در دقیقه در بزرگسالان را برادیکاردی گویند.
- در حین خواب و در افراد لاغر به علت کاهش نیازهای متابولیک به طور طبیعی تعداد نبض کاهش می یابد.

ریتم نبض

■ ریتم نبض همان الگوی ضربان و وقفه‌های مابین آن می‌باشد.

■ ریتم ضربان به صورت طبیعی منظم؛ ضربان‌ها و وقفه‌ها با فواصل منظم انجام می‌شود.

■ ریتم نبض غیر منظم زمانی است که ضربان‌ها و وقفه‌ها در فواصل زمانی غیر طبیعی رخ می‌دهد.

ریتم نبض

■ ریتم نبض همان الگوی ضربان و وقفه‌های مابین آن می‌باشد.

■ ریتم ضربان به صورت طبیعی منظم؛ ضربان‌ها و وقفه‌ها با فواصل منظم انجام می‌شود.

■ ریتم نبض غیر منظم زمانی است که ضربان‌ها و وقفه‌ها در فواصل زمانی غیر طبیعی رخ می‌دهد و **دیس ریتمی** نامیده می‌شود.

ریتم نبض

■ کودکان معمولاً دیس ریتمی سینوسی دارند.

■ همراه با **دم** تعداد ضربان نبض افزایش

می یابد.

■ همراه با **بازدم** تعداد ضربان نبض کاهش

می یابد.

■ هنگام **نگه داشتن تنفس** ، نبض طبیعی

می شود.

قدرت نبض

قدرت نبض، کیفیت نبض از نظر پری و اشباع بودن و نیز قدرت انقباض بطن چپ مورد بررسی قرار می گیرد.

کمبود نبض: انقباض غیر موثر قلب که در انتقال موج نبض به محل نبض محیطی، نارسا است

بررسی کمبود نبض

بررسی نبض رادیال و اپیکال به طور همزمان توسط دو پرستار و مقایسه آن با هم در صورت وجود تفاوت.

کمبود نبض غالبا با ریتم های غیر طبیعی همراه می باشد.

قدرت نبض

- نحوه بررسی **کیفیت** نبض از طریق لمس شریان می باشد.
- یک نبض قوی با اعمال فشار در حد متوسط بر روی شریان قابل لمس باقی خواهد ماند.
- در نبض های محیطی نیز زمانی که **قوی** باشند **حالت پر و جهنده** و وقتی **ضعیف** باشد **حالت نخی و ضعیف** وجود خواهد داشت.

درجه بندی دامنه نبض

شماره	تعریف	شرح
۰	عدم احساس نبض	با وجود اعمال فشار زیاد یا کم نبض احساس نمی شود
۱+	نبض نخعی شکل	نبض به راحتی حس نمی شود و با فشار کمی محو می گردد.
۲+	نبض ضعیف	نسبت به نبض نخعی شکل قویتر بوده و با فشار آهسته محو می گردد.
۳+	نبض طبیعی	ضربان به راحتی حس شده و با اعمال فشار متوسط محو می شود .
۴+	نبض پر و جهنده	ضربان قوی است و با اعمال فشار در حد متوسط نیز محو نمی شود.

نکته

■ بررسی قدرت نبض در مدت بررسی سیستم

عروقی انجام می شود.

کیفیت نبض

نبض ها در دو طرف سیستم عروق محیطی باید بررسی شود.

هر دو نبض های رادیال باید از نظر ویژگیها باید مقایسه شود.

نکته

همه نبض ها را می توان به طور همزمان و قرینه بررسی کرد

ولی نبض کاروتید نباید به طور همزمان بررسی شود.

چون فشار زیاد موجب انسداد خونسانی به مغز می شود.

فرآیند پرستاری بررسی نبض

بررسی نبض

■ وضعیت سلامت قلبی-عروقی

■ پاسخ به عدم تعادل در سایر سیستم ها

- تاکی کاردی

- برادیکاردی

- دیس ریتمی

در رابطه با

- کاهش برون ده قلبی

- خطر کاهش پرفیوژن بافتی قلب

- کاهش یا افزایش حجم مایعات

- درد حاد

برنامه ریزی و اجرا

■ شامل اقداماتی بر اساس تشخیص های پرستاری

